

Nr 64.

Ankom till riksdagens kansli den 26 maj 1922 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt för sparbank att bilda säkerhetsfond.

I en till riksdagen avlåten, den 28 april 1922 dagtecknad proposition nr 252, som hänvisats till bankoutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om rätt för sparbank att bilda säkerhetsfond.

Sagda förslag är av följande lydelse:

Förslag

till

Lag om rätt för sparbank att bilda säkerhetsfond.

Härigenom förordnas, att såsom tillägg till lagen den 29 juli 1892 angående sparbanker följande skall lända till efterrättelse.

1 §.

Då det för upprätthållande av sparbanks verksamhet finnes påkallat, må sparbanken i enlighet med vad nedan sägs genom bidrag av huvudmän eller andra bilda säkerhetsfond. Beslut om bildande av sådan fond ankomme på huvudmännen. Å sammanträde, vid vilket beslut om bildande av säkerhetsfond fattas, åligge styrelsen att framlägga dels bokslut, utvisande spar-

bankers ställning högst en månad före sammanträdet, och dels av revisorerna över bokslutet avgiven berättelse. Sådan berättelse skall vara upprättad på sätt i 17 § av ovannämnda lag sägs.

Beslut om bildande av säkerhetsfond vare ej giltigt, förrän det blivit av Konungens befallningshavande stadfäst.

2 §.

Teckning av bidrag till säkerhetsfond skall för att vara bindande ske å teckningslista, varå den i 1 § omnämnda revisionsberättelsen skall vara avskriven.

3 §.

Säkerhetsfond ävensom, där det vid fondens bildande utfästs, ränta efter högst sex för hundra om året skall till bidragstecknarna eller deras rättsinnehavare återbetalas, i den mån sparbankens återstående fonder uppgå till sådan storlek, att sparbankens inlåning icke överstiger femtio gånger beloppet av dess fonder med högre belopp än som motsvarar sparbankens kassabehållning, sammanlagt med vad som för sparbankens räkning innesår i riksbanken eller inländskt bankbolag eller av sparbanken utlånats mot riksgäldskontorets skattkamarväxlar eller nedlagts i högst till gällande marknadsvärde bokförda obligationer, utfärdade av staten, allmänna hypoteksbanken eller konungariket Sveriges stadshypotekskassa. Varder i den ordning, som framdeles kan bli gällande, bestämt, att förhållandet emellan sparbankens inlåning och dess fonder skall vara lägre än som ovan sägs, må återbetalning icke ske, så vitt sålunda föreskrivet förhållande därigenom skulle rubbas.

4 §.

Har sparbank försatts i konkurs efter ansökan, som gjorts inom ett år från det beslut om återbetalning av säkerhetsfond fattades, vare beslutet, så vitt det inverkar på borgenärernas rätt, utan verkan; och skall å belopp, som på grund av vad sålunda stadgats skall till konkursboet erläggas, gäldas ränta efter sex för hundra om året från den dag, då beloppet av sparbanken utbetaltes.

5 §.

Har av sparbank bildad säkerhetsfond till någon del gått förlorad, skall sparbankens vinst i första hand användas till att uppbringa sådan fond till det belopp, vartill den skall uppgå.

6 §.

Vad i 19, 20 och 22 §§ av ovannämnda lag stadgas om verkan av att grundfond eller reservfond icke finnes i behåll skall icke äga tillämpning, om säkerhetsfond bildats och helt eller delvis finnes i behåll. Vad i sagda paragrafer stadgas i avseende å reservfond skall tillämpas i avseende å säkerhetsfond.

7 §.

Ställes sparbank, som bildat säkerhetsfond, under utredning och skall jämlikt förbehåll i sparbankens reglemente grundfond eller ränta därå återbäras, må det ej ske, förrän säkerhetsfond jämte ränta återbetalts.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift av trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Beträffande innehållet i propositionen tillåter sig utskottet att hänvisa till de i densamma åberopade statsrådsprotokollen.

Såsom av propositionen framgår, äger det föreliggande lagförslaget samband med det beslut, som av riksdagen nyligen fattats angående beredande av garantifond åt ett aktiebolag, avsett att lämna stöd åt inhemska kreditanstalter, och har närmast till ändamål att meddela de särskilda föreskrifter, som erfordras för att jämväl sparbanker må kunna erhålla stöd från ifrågavarande bolag. Den förordade lagstiftningen har, såsom departementschefen framhållit, föranletts av de nu rådande exceptionella förhållandena och är därför avsedd att endast erhålla provisorisk karaktär.

Utskottet.

Vid granskning av Kungl. Maj:ts förslag har utskottet icke funnit anledning till annan erinran mot detsamma än att, då utskottet i sitt tidigare denna dag avgivna utlåtande nr 63 avstyrkt Kungl. Maj:t förslag till ny lagstiftning angående sparbanker, de i nu förevarande förslag intagna bestämmelserna angående förutsättningarna för återbetalning av säkerhetsfond icke synas kunna oförändrat bibehållas utan att föregripa en blivande sparbankslagstiftning.

I avseende härå har utskottet ansett sig böra förorda bibehållande av principen med en viss relation mellan fonder och inlåning såsom förutsättning för återbetalning. Vidkommande frågan, huru hög relation som bör fordras torde ett krav på en relation av två procent näppeligen kunna anses vara

för strängt. Tillika torde sådana bestämmelser böra meddelas, att tecknare av säkerhetsfond bliva å ena sidan underkastade de strängare villkor, som i en framtida lagstiftning kunna komma att föreskrivas för återbetalning av säkerhetsfond, och å andra sidan berättigade att tillgodonjuta den lindring i dessa villkor, som tilläventyrs kan bliva stadgad. Utskottet vill därför förorda, att ifrågavarande paragraf erhåller den lydelse, som här nedan angives.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må antaga Kungl. Maj:ts här ovan intagna förslag till lag om rätt för sparbank att bilda säkerhetsfond; dock att 3 § i förslaget skall erhålla följande ändrade lydelse:

»Säkerhetsfond ävensom, där det vid fondens bildande utfästs, ränta efter högst sex för hundra om året, skall till bidragstecknarna eller deras rätinnehavare återbetalas, så snart sparbankens återstående fonder uppgå till två procent av insättarnas behållning enligt senaste bokslut. Varder i lag, som framdeles kan bliva gällande, eller i den ordning sådan lag kan stadga bestämt, att visst förhållande skall förefinnas emellan sparbanks fonder och dess inlåning, skall säkerhetsfond återbetalas, i den mån det kan ske utan rubbning av sålunda föreskrivet förhållande. Ej må återbetalning ske under andra villkor än nu sagda äro».

Stockholm den 26 maj 1922.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava när varit:
av första kammaren: herrar Gustafsson, Öhngren, Waller, Strömberg, Vindahl, Malmberg, Berge och Bodin samt
av andra kammaren: herrar Kristensson, Gustafsson i Örebro, Borggren, Janson i Kungsör, Bäcklund, Sommelius och Kloo.